Migrációs Körkép

2023.09.11. ‖ 37. szám

Tisztelt Olvasónk!

Megjelent Migrációs Körképünk legfrissebb száma, amely az európai és a nemzetközi migrációs trendekkel kapcsolatos híreket, aktuális eseményeket szemlézi.

- 2023 végéig 105 millió belső menekült lehet Afrikában a klímaváltozás miatt
- Már több mint 115 ezer bevándorló kötött ki Olaszország partjainál
- Rekordot döntött a Németországban élő menekültek és menedékkérők száma

EURÓPA

Már több mint 115 ezer bevándorló kötött ki Olaszország partjainál

Olaszországba idén január 1. és szeptember 8. között 115 368 bevándorló érkezett a Földközi-tenger középső részén keresztül – közölte az olasz belügyminisztérium. Ez jelentős növekedés az elmúlt évekhez képest. Tavaly ugyanebben az időszakban a számuk alig több mint 62 ezer volt. Utoljára hét évvel ezelőtt volt hasonlóan magas az érkezők száma – 2016-ban augusztus végéig nagyjából 115 ezer ember érkezett Olaszország partjaihoz. Az adatokból kiderült, hogy különösen a Tunéziából érkezők száma ugrott meg. A 115 400 migráns közül 14 349 guineai állampolgár (12%) volt; a többiek Elefántcsontpartról (13 769, 12%), Tunéziából (10 558, 9%), Egyiptomból (8 233, 7%), Bangladesből (7 465, 6%), Burkina Fasóból (6 514, 6%), Pakisztánból (6 251, 5%), Szíriából (4875, 4%), Kamerunból (4128, 4%) és Maliból (4011, 4%) érkeztek. 35 215 személy (31%) pedig vagy valamely más államból származott, vagy még jelenleg is tart személyazonosságuk felderítése. Az enyhébb időjárás miatt az átkelési kísérletek és az érkezők száma jellemzően a nyári hónapokban növekszik.

[Agensir]

Rekordot döntött a Németországban élő menekültek és menedékkérők száma

A németországi központi idegenrendészeti nyilvántartásban összesen 3,26 millió olyan embert tartanak nyilván, akik a menekültügyi eljárás részei. A számok között vannak elismert menekültek, háborús menekültek, menedékkérők és „tolerált személyek” is. A hivatalos statisztika szerint több mint 279 098 olyan személy él Németországban, akiknek el kell hagyniuk az államot. Ez azt jelenti, hogy jelenlétüket csak különleges körülmények miatt tűrik meg. Az ország elhagyására kötelezettek mintegy 80%-a rendelkezik úgynevezett „Duldung”-gal (tűrési engedéllyel), tehát nem toloncolhatók ki, például a származási országuk biztonsági helyzete miatt vagy egyéb jogi, illetve humanitárius okokból. Egyes németországi politikusok – mint például Friedrich Merz keresztényidemokrata ellenzéki vezető – tenni akarnak valamit a Németországban tartózkodó „Duldung” engedéllyel rendelkező emberek magas száma ellen, és azt javasolják, hogy bővítsék a biztonságos származási országok listáját, hogy több elutasított menedékkérőt lehessen hazatoloncolni. Merz azt javasolta, hogy Tunéziát, Marokkót, Algériát és Indiát is nyilvánítsák biztonságos származási országnak.

[InfoMigrants]

Az ukrán menekültek a populisták célpontjává váltak Csehországban

Csehország az ukrajnai háború 2022-es eszkalációjának kezdete óta következetesen támogatólag lépett fel a menekültekkel szemben: ma a közép-európai ország a lakosságarányosan legtöbb ukránt befogadó állam. Csehországban ezer főre 32,2 menekült jut – ugyanez az arány Lengyelországban 26,6, Észtországban 25,8, az EU-átlag pedig mindössze 9,1. Az utóbbi időben azonban több konfliktussal is szembe kellett néznie a csehországi ukrán menekülteknek. Ilyenek volt például a Lex Ukraina V törvény – amely számos támogatást megvont az érintettektől – vagy éppen a Nicolas Dirda-eset, amikor egy ukrán menekült megkéselt egy roma fiatalembert Brünnben, ezzel széles tüntetéshullámot elindítva a befogadással szemben, továbbá az orosz dezinformáció, illetve a populista kijelentések is nehezítik helyzetüket. Ennek megfelelően több politikai szereplő is, köztük a volt miniszterelnök, Andrej Babiš vezette ANO 2011 és a Tomio Okamura vezette Szabadság és Közvetlen Demokrácia is rosszallását fejezte ki a cseh menekültpolitikával szemben. „Az ukránok körüli biztonsági helyzet kicsúszott a kormány kezéből" – jelentette ki Okamura a CNN Prime televíziónak Vít Rakušan belügyminiszterrel folytatott vitája során.

[BNE Intellinews]

Akár 3,3 millió ukrán állampolgár dönthet úgy, hogy a háborút követően is külföldön marad

Az ukrán Gazdaságstratégiai Központ szeptember 4-én kiadott elemzése szerint 3,3 millió ukrán állampolgár dönthet úgy, hogy a háborút követően is külföldön marad. A külföldön maradók ilyen magas aránya akár évi 9,6%-os GDP-csökkenést is eredményezhet Ukrajnában – derül ki az elemzésből. Becslések szerint a 3,3 millió fő Ukrajna lakosságának 8%-át jelenti. Az ENSZ adatai szerint jelenleg 6,2 millió regisztrált ukrán menekült tartózkodik külföldön.

[Bloomberg]

Finnország többé nem biztosít ideiglenes védelmet az Ukrajnából elmenekült harmadik országbeli állampolgároknak

A finn hatóságok bejelentették, hogy az ország nem biztosít tovább védelmet és nem ad ki új tartózkodási engedélyt Ukrajnából elmenekült nem ukrán állampolgároknak. A határozat, amely 2023. szeptember 7-én lépett hatályba, kijelenti: tovább nem alkalmazható a 2001-es ideiglenes védelmi irányelv az említett csoportra. A finn hatóságok emellett hangsúlyozták, hogy a döntés nem érinti a már biztosított védelmet, illetve az ezt megelőzően kiadott tartózkodási engedélyek érvényességét.

[Schengenvisainfo]

IOM: Egymillió menekült tért haza külföldről Ukrajnába

Már egymillió ukrán menekült tért haza külföldről – számolt be a Hromadske Rádiónak Ugochi Daniels, az ENSZ Nemzetközi Migrációs Szervezetének (IOM) főigazgató-helyettese. A belföldön menedéket keresők között az arány még biztatóbb: 4,7 millió menekült tért vissza otthonába. Ugochi Daniels szerint az ukrán kormánynak hozzávetőleg 4,5 millió embert kell az országba visszavonzania a következő tíz évben a sikeres újjáépítés érdekében.

[The Odessa Journal]

A lengyel külügyminisztérium vizsgálatot indított a migránsok vízumügyében

Egy külügyminiszter-helyettest menesztettek a Jog és Igazságosság (PiS) lengyel kormánypárt választási listájáról hat héttel az általános parlamenti választások előtt, mivel egy korrupcióellenes ügynökségi vizsgálat során kiderült, gyanúba keveredhetett egy vízumkiadási csalásban, mely több százezer EU-n kívüli bevándorló Lengyelországba jutását segíthette. Piotr Wawrzyk lengyel külügyminiszter-helyettes múlt heti felmentése a frissen kiderült vízumkérelmezési csalás miatt a nagyobbik kormánypárt kárelhárítási akciójának tűnhet, mivel felfedte az Ázsiából és Közel-Keletről érkező bevándorlással kapcsolatos képmutató megközelítését. Mateusz Morawiecki miniszterelnök szeptember 4-én megerősítette, hogy Wawrzyk elbocsátása összefügg a korrupcióellenes ügynökség vizsgálatával, bár részleteket nem volt hajlandó közölni.

[Visegrad Insight]

Szlovákia megerősíti a határellenőrzést a Magyarországról érkező migránsok számának növekedése miatt

Ódor Lajos szlovák miniszterelnök bejelentette, hogy akár 500 katonát is küldhetnek a magyar határra, hogy hatékonyan segítsenek a határrendészetnek. A kormányfő azt mondta, lehetetlen teljesen lezárni az ország határát Magyarországgal, hozzátéve, hogy a térségbe küldött csapatok elsősorban azt a célt szolgálják, hogy segítsenek a rendőröknek regisztrálni az irreguláris bevándorlókat. A szlovák kormány állítása szerint az utóbbi hónapokban rendkívül megnőtt a Magyarországról Szlovákiába érkező irreguláris bevándorlók aránya.

[InfoMigrants]

Balti államok: Oroszország arra biztatja a migránsokat, hogy Belaruszon át lépjenek az EU területére

Oroszország járatokat indít a Közel-Keletről Moszkvába, hogy a migránsok így könnyebben eljussanak előbb a belorusz, majd az uniós határra – közölték a balti térség miniszterei egy EP-képviselők által szervezetett meghallgatáson szeptember 4-én. A határon átlépők Moszkvából vonattal érik el a belorusz fővárost, Minszket, majd Lengyelországba, Litvániába és Lettországba próbálnak átlépni – magyarázta Arnoldas Abramavičius litván belügyminiszter a meghallgatáson. „Beszámolók szerint a migránsok Belaruszon keresztül, ám Oroszországból kiindulva érkeztek az uniós határokra" – tette hozzá Monique Pariat, az Európai Bizottság migrációs és belügyi főigazgatója, megjegyezve, hogy az uniós határőrök sok embert figyeltek meg orosz vízummal vagy föderáció-béli belépési engedéllyel irataikban.

[Euractiv]

Az Európai Bizottság megvédi a visszakényszerítésekkel vádolt balti államokat

Az Európai Bizottság megvédte Lettország és Litvánia újonnan bevezetett határvédelmi törvénymódosításait, mely az illegális migráció megfékezésére fókuszál a belorusz határ mentén. Mindeközben számos nagy nemzetközi szervezet tiltakozik Riga és Vilnius döntései ellen, amelyek szerintük „lábbal tiporják a menedékjogot". „A két ország mindent megtesz az EU határainak védelme érdekében" – fogalmazott Monique Pariat, az Európai Bizottság egy magas rangú tisztviselője szeptember 4-én az Európai Parlament polgári jogi bizottságában.

[EUobserver]

Oroszország rajtaütésekkel és katonai idézésekkel igyekszik nyomást gyakorolni a vendégmunkásokra

Több száz, túlnyomórészt közép-ázsiai vendégmunkást érintett a rendőri razziák azon hulláma, amely az elmúlt hetekben söpört végig több orosz nagyvároson. A razziák elsősorban azokat a migránsokat célozzák, akik nemrégiben szerezték meg orosz állampolgárságukat, ám nem teljesítették még kötelező katonai regisztrációjukat. Helyi sajtóértesülések szerint egyeseknek katonai idézéseket adnak át a helyszínen, míg másokat erőszakkal sorozóirodákba szállíttatnak. Bár a razziák nem tűnnek új keletűnek, szakértők a The Moscow Times-nak azt nyilatkozták, egyre nyilvánvalóbb Oroszország azon szándéka, hogy vendégmunkásokkal növelje ukrajnai haderejét.

[The Moscow Times]

Szabadka központjában lövöldöztek migránsok

Szeptember 8-án migránsok lövöldöztek Szabadkán, a Lidl üzletlánc Papp Pál utcában lévő áruházának parkolójában. Négy-öt fő vett részt a tűzharcban, egy migráns megsérült, őt a helyszínen ellátták, majd kórházba szállították. A rendőrök gyorsan a helyszínre érkeztek és összegyűjtötték az elkövetőket és a közelben tartózkodó bevándorlókat.

[Pannon RTV]

Nem felelős a görög visszatoloncolásokért a Frontex

Az Európai Unió Bíróságának ítélete szerint a Frontex nem felelős egy 2016-ban illegálisan visszatoloncolt szíriai család esetében. A család állítása szerint miután 2016-ban partot értek Görögországban, a Frontex repülővel szállította vissza őket török területre. Az ítélet szerint a Frontex kizárólag műveleti és technikai támogatást biztosít, a menedékkérelmek és visszatoloncolások elbírálása a tagállamok feladata.

[Info Migrants, Guardian]

Az Európai Tanács jóváhagyta a Frontex műveleteit Albániában

Az Európai Tanács jóváhagyta, hogy a Frontex műveleteket hajtson végre Albánia területén. A közlemény szerint a Frontex feladata, hogy az albán hatóságokkal együttműködve fellépjen a nemzetközi szervezett bűnözéssel és az irreguláris migrációval szemben. A Montenegróval korábban megkötött hasonló megállapodás július elsején lépett hatályba.

[Anadolu Agency]

Albán szervezett bűnözői csoportok látják el fegyverrel a Szerbiában működő embercsempész csoportokat

A Balkan Insight portál oknyomozó munkája szerint a Szerbiában működő embercsempész csoportok elsősorban albán szervezett bűnözői csoportoktól szerzik be gépkarabélyaikat és további kézifegyvereiket. A portál által megszerzett üzenetek alapján az embercsempész csoportok lehetővé teszik, hogy a szerb hatóságok lefoglaljanak néhány fegyvert a rajaütések során, ám a valóságban ennél sokkal nagyobb arzenállal rendelkeznek.

[Balkan Insight]

A horvát belügyminiszter a migránsok EU-n kívül tartásáról beszélt

Davor Božinović, Horvátország belügyminisztere kifejtette, hogy az illegális migránsok Európai Unión kívül tartását kellene főszabályként alkalmazni. Álláspontja szerint mindez végső soron a migráns populáció érdekeivel is egybevág. Amennyiben az Európai Unió határain kívül megtörténne a bevándorlásra készülők szűrése, és csak a törvényes feltételeknek megfelelők lépnének be az Unióba, akkor nem kerülne sor a gyakran halálos áldozatokkal járó próbálkozásokra és az embercsempészek sem élősködhetnének a bevándorlókon.

[Index.hr]

Irreguláris migránsok táboroznak a zágrábi központi pályaudvar melletti parkban

A horvát Index újságírói készítettek interjúkat a pályaudvar mellett tanyázó bevándorlókkal. A migránsok túlnyomórészt Afganisztánból érkeztek. Jelentős részük korábban hónapokat töltött törökországi táborokban. A horvát főváros központi pályaudvarán egyesek már egy hónapja táboroznak. A legtöbben Bosznia-Hercegovinán keresztül, a zöldhatáron érkeztek. A horvát hatóságok korábban egy hetes, majd öt napos, újabban viszont csak 24 órára szóló tartózkodási engedélyt adnak ki az irreguláris migránsoknak.

[Index.hr]

KÖZEL-KELET ÉS AFRIKA

Három év börtön annak a fiatal egyiptomi férfinak, aki lefilmezte magát, amint egy migránsokkal teli hajót vezet

Egy brit bíróság elítélt egy egyiptomi férfit, akit az illegális bevándorlás „elősegítésével" vádolnak. Az ügy előzménye, hogy a hatóságok olyan fotókat találtak, amelyeket maga a fiatalember készített, és amelyeken az látható, hogy egy tucatnyi migránssal megrakott hajót vezet.

[Info Migrants]

Tunézia: továbbra is üldözik a migránsokat szállító hajókat

A Tunézia partjairól induló bevándorlókkal teli hajók továbbra is sok gondot okoznak a tunéziai és olasz hatóságoknak, akik mindent elkövetnek annak érdekében, hogy megállítsák és felelősségre vonják az érintetteket. A tisztviselők rámutattak az embercsempész-hálózatok egyre gátlástalanabb működésére is.

[Info Migrants]

2023 végéig 105 millió belső menekült lehet Afrikában a klímaváltozás miatt

Az IOM arra hívta fel a figyelmet, hogy az El Niño jelenség és a megfelelő, az ellenálló képességet javító intézkedések nélkül több mint 100 millió ember válhat belső menekültté a kontinensen. Ehhez természetesen nemcsak a klímaváltozás, hanem a fegyveres konfliktusok és a politikai instabilitás is hozzájárul.

[Hiiraan]

Több mint 60 halott a mali terrortámadásokban

49 civil és 15 katona vesztette életét két rajtaütésben Mali középső részén. Az iszlamista szélsőségesek egy katonai bázist, illetve egy civileket szállító csónakot támadtak meg. Egyelőre a katonai junta sem képes véget vetni az erőszaknak az országban, amely az irreguláris migráció fontos tranzit-, illetve kibocsátó régiója.

[Voanews]

Katari-jordán jogi szimpózium a migránsok védelméről

A Katar és Jordánia által szervezett dohai szakmai konferencia célja olyan jogi ajánlások megfogalmazása volt, amelyek megerősítik azon regionális és globális együttműködést, amelyek a migránsok védelmében hozzájárulnak a nemzetközi humanitárius jog szerepének növeléséhez a fegyveres konfliktusok idején. A résztvevők érintették a migráció politikai, gazdasági és társadalmi vonatkozásait, valamint felhívták a figyelmet a viták békés megoldásának szükségességére is.

[Qatar News Agency]

Többen meghaltak a Libanon déli részén található palesztin menekülttáborban kiújult harcok során

Három fegyveres és egy civil életét vesztette, valamint több tucat személy megsebesült a tengerparti Szidón város szélén található, több tízezer embernek otthont adó Ajn al-Halva menekülttáborban kirobbant összecsapásokban. Egy régóta fennálló egyezmény szerint a libanoni hadsereg nem lép be a palesztinok által lakott 12 menekülttáborba, így az esetlegesen kialakuló konfliktusok megoldása a palesztinok feladata. A legutóbbi, 13 ember életét követelő összecsapás július végén történt a különböző iszlamista csoportok és a Fatah támogatói között. A felek azáltal, hogy az ENSZ palesztin menekülteket segélyező közel-keleti hivatalához (UNRWA) tartozó iskolák területét is felhasználták a fegyveres szembenálláshoz, súlyosan megsértették a nemzetközi jogot. Az UNRWA becslése szerint Libanonban többszázezer palesztin él, akiknek többsége menekülttáborokban éli mindennapjait és számos jogi korlátozással néz szembe.

[France24]

A libanoni hadsereg egy hét alatt 1 200 szíriai migránst tartóztatott fel a libanoni-szíriai határon

A három éve súlyos gazdasági válságba süllyedt Libanon közel kétmillió szíriai menekültet fogadott be, közülük közel 830 000 embert az ENSZ regisztrált menekültként tart számon. A libanoni-szíriai határbiztonsági architektúrában meglévő hiányosságok miatt a határok könnyen átjárhatók, és sok esetben a közös határszakaszon szolgálatot teljesítő katonák száma sem elégséges az irreguláris migráció megfékezéséhez. A damaszkuszi kormány augusztusban döntött az üzemanyag-támogatások eltörléséről, ami az életkörülmények további romlásához vezetett, ami ösztönzően hatott a szíriaiak Libanon felé irányuló migrációjára.

[France24]